

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗΣ

ΚΑΙ ΤΥΧΑΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

(Αύγουστος - Δεκέμβριος 1964)

Α Τ Τ Ι Κ Η

1. Περιφέρεια τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης

α. *Δάφνη*. Κατά την διάρκεια των εργασιών της ΥΔΡΕΞ άνευρέθησαν εις την γωνίαν των δδων Βουλιαγμένης και Χερσίφρονος δύο μαρμάριναι επιτύμβιοι λήκυθοι.

Ἡ πρώτη (Πί ν. 88α), ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, σφζ. ὕψους 0,63 καὶ μεγ. διαμ. 0,32 μ., ἐλλιπὴς τὴν βάσιν καὶ τὸν λαιμὸν, φέρει παράστασιν δεξιῶσεως μετὰ τριῶν μορφῶν. Εἰς τὸ μέσον εἰκονίζεται πρεσβυτὴς καθήμενος ἐπὶ κλισμοῦ, κρατῶν διὰ τῆς ὑψουμένης ἀριστερᾶς ράβδον (;) μόλις διακρινομένην καὶ δεξιούμενος δεξιὰ αὐτοῦ ἱστάμενον ἄνδρα. Ὅπισθεν τοῦ καθημένου ἵσταται γυνή, φέρουσα τὴν ἀριστεράν ἐπὶ τοῦ στέρνου. Ὑπεράνω τῶν μορφῶν προχειρῶς χαραγμένα ὀνόματα: ὑπεράνω τοῦ καθημένου ἀνδρὸς *Διοκλῆς*· ὑπεράνω τοῦ ἱσταμένου *Ἀντίφιλος*· ὑπεράνω, τέλος, τῆς γυναικὸς *Ξενοκράτεια*. Ὑψος γραμμ. 0,011 μ. (τὸ Α) ἕως 0,08 μ. (τὸ Ο). Ἡ παράστασις, μετρίως τέχνης καὶ ἀρκετὰ ἐφθαρμένη, ἀνήκει εἰς τὰ μέσα περίπου τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.¹

Ἡ δευτέρα λήκυθος, ἐπίσης ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, σφζ. ὕψους 0,87 μ. καὶ μεγ. διαμ. 0,31 μ., ἐλλιπὴς τὸν λαιμὸν καὶ ἀποκεκρουμένη μέρος τῆς βάσεως καὶ τῆς κοιλίας, εἶναι ἀκόσμητος (ἔφερε διακόσμησιν ἴσως γραπτὴν ἐξίτηλον) φέρει ὅμως δίστιχον ἐπιγραφὴν: *Διοκλῆς Διονυσίου [Λαμπρέως] Ἀρχίππη Διοκλέο Λαμπρέως θυγάτηρ καὶ γυνή* (Πί ν. 88δ). Ὑψος γραμμ. 0,016 μ. (τὸ Ν) ἕως 0,01 μ. (τὸ Ο). Τοῦ 4ου αἰ. π.Χ.

Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν Ἄνω Δάφνην (ὁδὸς Νίκης 12) άνευρέθη ὑπὸ ἰδιώτου καὶ παρεδόθη πηλίνῃ παιδικῇ ἐλλειψοειδῇ λάρναξ, ἀκεραία, μήκους 0,81, πλάτους 0,25 καὶ ὕψους 0,14 μ.

β. *Κάτω Πετράλωνα*. Εἰς τὴν πλατεῖαν Ἀγίας Σοφίας, κατὰ τὴν διάνοιξιν ὑπονόμων διὰ μηχανικοῦ ἐκσκαφέως, άνευρέθησαν εἰς βάθος 4 περίπου μέτρων συσσωρευμένα τεμάχια ἐπιτυμβίων στηλῶν:

1. Διὰ τὰς συμβουλὰς των εἰς τὴν χρονολόγησιν τῶν διαφόρων εὐρημάτων εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἐντεῖθεν τοὺς συναδέλφους κκ. Ε. French καὶ V. E. G. Kenna, Ν. Βερδέλην, Σ. Ν. Κουμανούδην καὶ Γ. Δεσπίνην.

Ἐκ τῶν φωτογραφιῶν ἐλήφθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Κωνσταντοπούλου αἱ τῶν Πί ν. 88 - 92, 94 - 101 καὶ 102 α - β' ὑπὸ τῆς δ. Μ. Μεταξῆ αἱ τοῦ Πί ν. 93 α - ε, καὶ ὑπὸ τοῦ γράφοντος αἱ ὑπ' ἀριθ. 100 α - δ. 112 γ - δ καὶ 103 α - δ.

1) Ἄνω μέρος ἐπιτυμβίου στήλης (Πί ν. 88β) ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, σφζον μέρος τῆς ἀναγλύφου ἐπιστέψεως, ὅπου ἐκ κεντρικῆς ἀκάνθης ἐκφύονται ἐλικοειδῇ φύλλα. Σφζ. ὕψους 0,40, μέγ. πλάτος 0,44 μ. Τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

2) Ἄνω μέρος ἐπιτυμβίου στήλης ἐκ πεντελησίου μαρμάρου (Πί ν. 88γ), σφζ. ὕψους 0,62, πλάτους 0,52 καὶ πάχους 0,19 μ., σφζον μέρος τῆς ἀετωματικῆς ἐπιστέψεως. Ὑπὸ τὸ ἐπιστύλιον τριστιχος ἐπιγραφὴ: *Πρωτόμαχος / Ερμίππου / Κεiriάδη[ς]*. Ὑψος γραμμ. 0,03 μ. (τὸ Ρ) ἕως 0,023 μ. (τὸ Ο). Κάτωθι ταύτης ζευγὸς ἀναγλύφων ροδάκων. Τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

3) Ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ πεντελησίου μαρμάρου (Πί ν. 89α), ἐλλιπὴς ὅλην σχεδὸν τὴν ἐπίστεψιν καὶ τὸ κάτω ἥμισυ, σφζ. ὕψους 0,90, μεγ. πλάτους 0,52 καὶ μεγ. πάχους 0,22 μ. Σφζεται ἐξάστιχος ἐπιγραφὴ: *Σπόλων / Νεάλλο / Παιανιεύς / vac. / [Νεάλλ]ος / Σπόλων/ος / [Παιανιεύ]ς*. Ὑψος γραμμ. 0,031 - 0,017 μ. (τὸ Ο). Ὑπὸ ταύτην, ζευγὸς ἀναγλύφων ροδάκων. Τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

4) Ἐπιτύμβιος στήλη ἐξ ὁμηττίου μαρμάρου (Πί ν. 89δ), τετραυσιμένη εἰς δύο τεμάχια. Διαστάσεις: 0,37 x 0,27 x 0,07 μ. Ὑπὸ ταύτην ἄδρως εἰργασμένον ἔμβολον, διαστάσεων 0,032 x 0,031 x 0,07 μ. Ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγραφὴ: *Καλλένικος*. Ὑψος γραμμ. 0,024 μ. (τὸ Ε καὶ τὸ Π), 0,012 μ. (τὸ Ο). Γράμματα μετ' ἀκρεμόνων. Τοῦ 3ου αἰῶνος π.Χ.

5) Ἐπιτύμβιος λήκυθος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ἐλλιπὴς τὸν λαιμὸν καὶ τὴν βάσιν, σφζ. ὕψους 0,74 καὶ διαμ. 0,38 μ. Ἄνευ παραστάσεως ἢ ἐπιγραφῆς, αἱ ὁποῖαι ἦσαν προφανῶς γραπταί, ἐξίτηλοι νῦν. Τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

6) Τὸ κάτω δεξιὸν τμήμα ἐπιτυμβίου ἀναγλύφου (Πί ν. 89β) ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, σφζ. ὕψους 0,45, σφζ. πλάτους 0,29 καὶ πάχους 0,13 μ. Σφζεται γυναικεία μορφή πρὸς τὰ ἀριστερά, καθυμένη ἐπὶ δίφρου, ἐλλιπὴς τὴν κεφαλὴν, τὰς ἄκρας χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἀπὸ τῶν γονάτων, φέρουσα τὴν ἀριστεράν χεῖρα ἐπὶ τοῦ γόνατος. Ὅπισθεν αὐτῆς εἰκονίζεται ἱσταμένη γυνή, ἐλλιπὴς ἀπὸ τοῦ στήθους καὶ ἄνω. Τοῦ β' τετάρτου τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

7) Ἀπότμημα πλακὸς ἐπενδύσεως βάθρου (;) (Πί ν. 89γ) ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ὕψους 0,42, σφζ. πλάτους 0,33 καὶ πάχους 0,12 μ. Εἰκονίζεται ἱσταμένη γυναικεία μορφή κατ' ἐνώπιον, ἐστραμμένη ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐν ἐξωσμένῳ χιτῶνι, ἐλλιπὴς τὴν κεφαλὴν, τεινούσα δὲ τὴν δεξιάν. Δεξιὰ σφζονται αἱ προτεταμέναι χεῖ-

ρες έτερας τινός μορφής. Μετρία έργασία τοῦ β' ήμίσεος τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

γ) *Φάληρον*. Εἰς τὸ ἐργοστάσιον Ε.Λ.Α.Ι.Σ. (ὁδὸς Πειραιῶς), κατὰ τὴν ἀποχωμάτων πρὸς ἐγκατάστασιν δεξαμενῆς, ἀνευρέθη ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ κυανωποῦ μαρμάρου (Πί ν. 90 α) ἀποκεκρουμένη ἄνω, δεξιὰ λοξῶς καὶ ὀλίγον ἀριστερά, σφζ. ὕψους 0,79, πλάτους 0,48 καὶ πάχους 0,135 μ. Φέρει ἀναγλύφον λουτροφόρον μετὰ τοῦ δισκοειδοῦς ἐπιθέματος διὰ τὴν ὑποδοχὴν προσφορῶν. Τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

Έξ ἄλλου, παρὰ τὴν βάσιν τῆς Ἀεροπορίας, περισυνελέγη μαρμαρινὴ βάσις ἰωνικοῦ κίονος, ὕψους 0,22 καὶ διαμ. 0,72 μ., ἡ ὁποία εἶχε μετατραπῇ μεταγενεστέρως εἰς προστομιαῖον φρέατος.

δ) *Ζωγράφου*. Κατὰ γενομένης ἐργασίας ἀποχωματώσεως εἰς τὴν Βίλλαν Κοτοπούλη ἀπεκαλύφθη σαρκοφάγος ἐκ πρασινωποῦ τιτανολίθου, ὕψους 0,52, μήκους 2,50, πλάτους 0,75 καὶ πάχους 0,12 μ., μετὰ καλύμματος ἀετωματώδους, ὕψους 0,29 καὶ πλάτους 0,86 μ. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν εὐρέθη ὁ νεκρός, ἐστραμμένος πρὸς Δ. Εἰς τὸ ὕψος τῆς κνήμης ἔκειτο χαλκοῦν κάτοπτρον, τεθραυσμένον καὶ ἰσχυρῶς ὠξειδωμένον, ὥς καὶ ἀλάβαστρον εἰς τρία ἀποτμήματα. Εἰς τὰς ἐργασίας ἔλαβε μέρος ὡς ἐπιστημονικὸς βοηθὸς ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος.

ε) *Χολαργός*. Ὑπὸ τοῦ ἐργάτου Εὐστ. Ξηρόκωστα ἀνευρέθη καὶ παρεδόθη ἀπότμημα ἀναγλύφου ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ἰσχυρότατα ὠξειδωμένου, ἀποκεκρουμένου πανταχόθεν, σφζ. ὕψους 0,40, σφζ. πλάτους 0,36 καὶ πάχους 0,12 μ., φέροντος ήμίεργον παράστασιν Ἡρακλέους, ἔλλιποὺς τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς κάτω πόδας· ὁ ήρωας εἰκονίζεται γυμνὸς κατ' ἐνώπιον, κρατῶν διὰ τῆς δεξιᾶς τὸ ρόπαλον, ἐνῶ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος κρέμαται ἡ λεοντὴ (Πί ν. 90 β).

ς) *Φιλοθέη*. Ἐκ τῶν παρὰ τὴν 6ην στάσιν Φιλοθέης ἀπορριπτομένων χωμάτων περισυνελέγη ναῖσκος Κυβέλης, ἔλλιπής τὸ ἄνω ήμισυ. Σφάζεται ἡ δεξιὰ χεὶρ μετὰ τμήματος τῆς φιάλης. Ὁ ἐπὶ τῶν γονάτων λέων λίαν ἐφθαρμένος (Πί ν. 90 γ). Σφζ. ὕψος 0,29, πλάτος 0,24 καὶ πάχος 0,17 μ. Ἐπὶ τῶν παραστάδων εἰκονίζονται μικραὶ μορφαὶ προσβλέπουσαι πρὸς τὸ κέντρον, ἐπὶ τῆς μὲν δεξιᾶς ἀνδρική, ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς γυναικεία, ὕψους 0,13 μ. Τοῦ β' ήμίσεος τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

ζ) *Χαλάνδρι*. Ἐκ τοῦ προαυλίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου περισυνελέγη εἰς ἐπιτύμβιος κιονίσκος ἐξ ὑμηττίου μαρμάρου, ἀποκεκρουμένος ἄνω δεξιὰ, ὕψους 0,73 καὶ μεγ. διαμ.

0,235 μ., φέρων ἐπιγραφὴν: *Μηνά[κων] | Μηνάκων[ος] | χρηστός*. Ὑψος γραμμ. 0,027 (τὸ Σ) ἕως 0,019 μ. (τὸ Ω). Τοῦ 2ου αἰῶνος μ.Χ. (Πί ν. 90 δ).

η) *Ἀμαρούσιον*. Ἐκ τοῦ κτήματος τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς περισυνελέγη ἀπότμημα μεγάλου ἐπιτύμβιου ἀναγλύφου, σφζον τὸν κορμὸν ἱσταμένης γυναικείας μορφῆς, στρεφομένης ἐλαφρῶς πρὸς ἀριστερά, σφζ. ὕψους 1,13 καὶ σφζ. πλάτους 0,51 μ. Τοῦ γ' τετάρτου τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. (Πί ν. 91 α).

θ) *Παράδεισος*. Κατὰ τὴν διάνοιξιν θεμελίων εἰς θέσιν Σωρὸς ἀπεκαλύφθη κιωτιόσχημος τάφος ρωμαϊκῶν χρόνων, εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ὁποίου προέβη ἡ Ὑπηρεσία, με ἐπιστημονικὴν βοηθὸν τὴν δ. Ν. Μεταξᾶ. Ὁ τάφος, μήκους 1,65, πλάτους 0,30 καὶ ὕψους 0,35 μ., εἶχε κατεῦθυσιν ἐκ Β. πρὸς Ν. Αἱ πλάκες τῆς δυτικῆς καὶ νοτίας πλευρᾶς εἶχον ἀφαιρεθῇ, ὥς καὶ αἱ καλυπτήριοι, πλὴν τῶν δύο βορειοτέρων. Οὕτω, μόνον τὸ βορειότερον τμήμα τοῦ τάφου εὐρέθη ἀδιατάρακτον, ἀποδῶσαν ἄρκετὰ κτερίσματα: 1) Κύπελλον ἄωτον ἐκ μολύβδου, ὕψους καὶ διαμ. βάσεως 0,045 μ. 2) Δύο ἀτρακτοειδῆ ληκύθια. 3) Χαλκὴν βελόνην μήκους 0,145 μ. 4) Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ἔλλιπές τὴν λαβὴν, ὕψους 0,135 καὶ διαμ. χεῖλους 0,032 μ. 5) Χαλκὴν σπάτουλαν, μήκους 0,158 μ. Εἰς τὸ τεταραγμένον νότιον τμήμα τοῦ τάφου ἀνευρέθη χαλκοῦν κάτοπτρον, διαμ. 0,056 μ., ἔλλιπές τμήμα τῆς περιφερείας, ὥς καὶ σφονδύλιον. Ἡ κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ ήτο πρὸς Β.

Τὸ πλέον ἐνδιαφέρον εὕρημα ἀπετέλεσεν ἀπότμημα ἐπιτύμβιου στήλης, τὸ ὅποτον εἶχε χρησιμποιηθῇ ἐκ δευτέρου ὥς μία τῶν πλακῶν τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου (Πί ν. 91 β). Ἡ στήλη, ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, λίαν ὠξειδωμένου, σφζ. ὕψους 0,99, σφζ. πλάτους 0,295 καὶ πάχους 0,073 μ., σφάζει τὸ δεξιὸν μέρος, ἀλλ' ἀποκεκρουμένην τὴν ἀετωματικὴν ἐπίστεψιν, με παράστασιν γυναικὸς πρὸς ἀριστερά, ἐν χιτῶνι καὶ ἱματίῳ, καθημένης ἐπὶ κλισμοῦ, ἀποκεκρουμένης τὴν ρίνα καὶ τὸν πῶγωνα, ἔλλιποὺς δὲ τοὺς πόδας ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν μηρῶν ὥς καὶ τὸν δεξιὸν βραχίονα ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος. Ὑπὸ τὸν κλισμὸν διακρίνεται τὸ ἄκρον θρήνυος. Ἡ στήλη πλαισιοῦται ὑπὸ παραστάδος, ἐπὶ τῆς ὁποίας προβάλλεται τὸ ἐρείσινωτον τοῦ κλισμοῦ. Τοῦ β' τετάρτου τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

ι) *Κηφισία*. Ἐκ τῆς οἰκίας Δημητρακοπούλου (ὁδὸς Βασιλέως Κωνσταντίνου 25 - 35) περισυνελέγησαν δύο ἐπιτύμβιοι κιονίσκοι (IG II² 9165 καὶ IG II² 10256), ἐκ δὲ τῆς ὁδοῦ Κυριαζῆ 6, μία ἐπιτύμβιος στήλη δημοσιευθεῖσα ὑπὸ W. Peek ἐν AM 67 (1942), 103. Τέλος, ἐκ τῆς ἐκκλησίας

της Παναγίας της Ξυδοῦς περισυνελέγη ἡ IG II² 5003².

ια) *Νέα Κηφισία*. Ὑπὸ τοῦ αὐτόθι Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς περισυνελέγη καὶ παρεδόθη εἰς ὀξυπύθμενος ἀμοφορεὺς ἀκέραιος, ὕψους 0,65 καὶ διαμ. χείλους 0,10 μ., εὐρεθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν.

ιβ) *Νέον Ἡράκλειον*. Κατὰ τὴν διάνοξιν θεμελίων παρὰ τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Ἀθ. Ταφοῦτη (ὁδὸς Εὐδέρπης καὶ Ἀσπασίας) ἀπεκαλύφθη τάφος κεραμοσκεπῆς, μήκους 1,30, πλάτους 0,65 καὶ ὕψους 0,46 μ., ἔχων κατεύθυνσιν ἐκ ΒΑ. πρὸς ΝΔ. Κατὰ τὴν ἔρευναν, μετ' ἐπιστημονικὴν βοήθην τὴν δ. Ν. Μεταξᾶ, ἀνευρέθησαν δύο μελαμβαφῆ ληκῦθια μετ' ἀνθεμίου κατ' ἐνώπιον, ὕψους 0,06 καὶ διαμ. βάσεως 0,025 τὸ ἓν, τὸ δ' ἕτερον σφζ. ὕψους 0,055 καὶ διαμ. βάσεως 0,03 μ., ἑλλιπὲς τὸν λαϊμόν καὶ τὸ χεῖλος, ὡς καὶ ἄωτον ἀβαθὲς κυάθιον, ἑλλιπὲς τμήμα τοῦ χείλους, ὕψους 0,02 καὶ διαμ. 0,07 μ.

ιγ) *Ἅγιος Δημήτριος (Μπραχάμι)*. Κατόπιν ὑποδείξεως ἰδιώτου περισυνελέγη ἀνδριάς ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, φυσικοῦ μεγέθους, ἑλλιπῆς τὴν κεφαλὴν, τὴν ἀριστεράν χεῖρα, τὸν ὕψομενον δεξιὸν βραχίονα καὶ τοὺς πόδας ἀπὸ τοῦ κάτω μέρους τῶν μηρῶν. Σφζ. ὕψος 1,11 μ. Φέρει θώρακα καὶ βραχὺν χιτῶνα, ὑπὲρ τὸν ἀριστερόν δὲ ὦμον χλαμύδα, ἡ ὁποία περιβάλλει τὸν κάτω ἀριστερόν βραχίονα καὶ κρέμαται ὑπ' αὐτόν (Πί ν. 91 γ).

ιδ) *Ἡλιούπολις*. Εἰς τὴν ὁδὸν Ἰωνίας 7, κατὰ τὴν ἀποχωμάτωσιν ὑπογείου οἰκίας, ἀνευρέθη κιβωτιόσχημος τάφος, κεκαλυμμένος διὰ δύο μαρμαρίνων πλακῶν, μήκους 2,05, πλάτους 1,10 καὶ ὕψους 0,90 μ., μετ' ἐπιστημονικὴν βοήθην τὴν κ. Ἐλένην Σπανοπούλου, οὐδὲν ἀπέδωσε, πλὴν τεταραγμένων τινῶν ὀστέων.

ιε) *Ἄνω Ἡλιούπολις*. Ἐντὸς ἀπερριμμένων χωμάτων, προερχομένων ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἴσως ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ὀλυμπίου, ἀνευρέθησαν καὶ παρεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργάτου Εὐσταθίου Ξηρόκωστα τὰ ἑξῆς:

1. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ἑλλιπῆς τὸ κάτω ἥμισυ, ἄνευ ἐπιστέψεως, σφζ. ὕψους 0,5, πλάτους 0,4 καὶ πλάτους 0,1 μ., φέρουσα δίστιχον ἐπιγραφὴν: *Λύσαιχος | Ἀχαρνεύς*. Ὑψος γραμμ. 0,048 (τὸ Σ), 0,035 μ. (τὸ Ο). Τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. (Πί ν. 92 α).

2. Κορμὸς Ἐρωτος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, σφζ. ὕψους 0,45 μ., ἑλλιπῆς τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ

ἄκρα, σφζων μέρος τῶν πτερυγῶν καὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος, ὁ ὁποῖος κατέρχεται διαγωνίως πρὸς τὸ στήθος, ἐνθ' ὃ ἀριστερὸς φαίνεται ὑψούμενος. Ὁ κορμὸς παρουσιάζει στροφὴν καὶ κάμψιν πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἀντίγραφον τῆς ρωμαϊκῆς ἐποχῆς (Πί ν. 92 β).

ις) *Ἑλληνικόν*. Ἐντὸς τοῦ στρατοπέδου 129 Σ.Α.Β., παρὰ τὴν λεωφόρον Βουλιαγμένης, ἀνευρέθη λουτροφόρος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ἑλλιπῆς τὴν βάσιν ὡς καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ λαϊμοῦ μετὰ τῶν λαβῶν. Ἡ λουτροφόρος, σφζ. ὕψους 0,57 καὶ διαμ. 0,33 μ., ἐτεμαχίσθη κατὰ τὴν ἀνεύρεσιν ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ τρυπάνου καὶ ἀνασυνεκροτήθη βραδύτερον εἰς τὸ ἐργαστήριον. Ἐμπροσθεν σφζεται παράστασις δύο ἱσταμένων γυναικῶν μορφῶν ἐν δεξιῳ ὑπεράνω τῆς ἀριστερᾶς μορφῆς, σφζομένης ὀλοκλήρου, ὕψους 0,21 μ., ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ: *Κλεαγόρ[α]*. Ὑψος γραμμ. 0,011 - 0,08 μ. (τὸ Ο). Ὑπεράνω τῆς δεξιᾶς μορφῆς, ἀποκεκρομένης τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν λαϊμόν, ἡ ἐπιγραφὴ: *- - - / τ / η*. Κακὴ ἐργασία τῶν μέσων τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. (Πί ν. 92 γ).

Κατὰ χώραν ἐτελέσθη μικρὰ σκαφικὴ ἔρευνα, μετ' ἐπιστημονικὴν βοήθην τὴν δ. Ν. Μεταξᾶ, ἡ ὁποία ὁμῶς οὐδὲν ἀπέδωσε πλὴν δύο ἑλλιπῶν ἀλαβάστρων καὶ ἐνὸς ἀποτμήματος μαρμαρίνου βραχίονος, σφζοντος τὸν ἀγκῶνα, μήκους 0,095 μ.

ιζ) *Αἰγάλεω*. Ὑπὸ ἰδιώτου παρεδόθη ἐν ἐπιτύμβιον κτιόνιον ἐξ ὑμηττίου μαρμάρου, ἀποκεκρομένον μέρη τῆς ἐπιφανείας, ὕψους 0,68 καὶ διαμ. ἄνω 0,15 μ., φέρον δίστιχον ἐπιγραφὴν³: *Μυ[ησ]-ικλῆς | Πτε[λε]άσιος*.

Ἐκ τῆς ἰδίας περιοχῆς περισυνελέγη ἐπιτύμβιος κτιόνισκος ἐξ ὑμηττίου μαρμάρου, ἀποκεκρομένον ἐν μέρει, ὕψους 0,48 καὶ διαμ. 0,22 - 0,16 μ., φέρων πεντάστιχον ἐπιγραφὴν: *- - - νόη | Διογένου | Κυρηναία | Δημητρίου | γυ[ν]ή*. Ὑψος γραμμ. 0,022 (τὸ Υ) ἕως 0,018 μ. (τὸ Ο). Τοῦ τέλους τοῦ 3ου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 2ου αἰῶνος π.Χ. (Πί ν. 92 δ).

Ἐξ ἄλλου εἰς θέσιν Ἀσπρα Χώματα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ συνεργεῖου διανοίξεως τάφρων τοῦ ΟΤΕ ἐπιτύμβιος στήλη, ἡ ὁποία ἐτεμαχίσθη ὑπὸ τῶν ἐργατῶν καὶ ἀνασυνεκροτήθη βραδύτερον εἰς τὸ ἐργαστήριον. Ἡ στήλη αὕτη⁴, ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ὕψους 0,733, πλάτους 0,468 καὶ μεγ. πλάτους 0,07 μ., μετ' ἐπιστυλίου ἀλλ' ἄνευ παραστάδων, φέρει παράστασιν γυναικὸς πρὸς δεξιὰ, καθημένης ἐπὶ κλισμοῦ, δεξιουμένης δὲ ἱστάμε-

3. Ἡ ἐπιγραφὴ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ κ. E. Vanderpool εἰς *Hesperia* 35 (1966) σ. 280.

4. Ἡ δημοσίευσίς τῆς στήλης ταύτης παρεχωρήθη εἰς τὸν συνάδελφον κ. Ἡλίαν Τσιριβάκον.

2. Ἀνεδημοσιεύθη ὑπὸ Σ. Ν. Κουμανοῦδης εἰς *Νέον Ἀθήναιον Α'*, (1955) σ. 2, σημ. 2.

νον άνδρα, κρατοϋντα ράβδον εις την άριστεράν. Μεταξύ των εικονίζεται παιδίσκη πρὸς άριστερά, ή οποία προσβλέπει πρὸς τὸν άνδρα καί ακουμβᾷ την άριστεράν χεῖρα ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς καθημένης. Ὡρισμένα τμήματα τῶν μορφῶν ἀπεκρούσθησαν, ὅπως τὸ πρόσωπον τῆς καθημένης καί μέρος τοῦ δεξιοῦ βραχίονος τοῦ άνδρός. Ὑπεράνω τῶν μορφῶν, ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου, αἱ ἐπιγραφαί: *Λιπτίας* (ὑπεράνω τοῦ άνδρός). *Χοιρήνη* (ὑπεράνω τῆς παιδίσκης). *Λυσιστράτη* (ὑπεράνω τῆς καθημένης). Ἐπὶ τῆς βάσεως δίστιχον ἐπιγραμμα:

*Εὐδαίμων ἔθανον, δεκάδας δέκ' ἐτῶν διαμείψας,
ώραϊον πένθος παισὶν ἐμοῖσι λιπών.*

Ὑψος γραμμ. 0,019 (τὸ Υ) ἕως 0,09 μ. (τὸ Ο). Τὸν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

Πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐλλειπόντων ἀποτμημάτων τῆς ἐξαιρέτου ταύτης στήλης ἐγένετο κατὰ χώραν σκαφικὴ ἔρευνα, με ἐπιστημονικὴν βοήθον τὴν δ. Ν. Μεταξᾶ, ἀντὶ ὅμως τῶν ζητουμένων ἀπεκαλύφθησαν δύο λάρνακες (Πί ν. 93 α - β), τοποθετημέναι ἢ μία παραπλευρῶς τῆς ἄλλης καί με κατεύθυνσιν ἐξ Α. πρὸς Δ. Ἡ βορεία λάρναξ (Πί ν. 93 γ), ἐκ κογχυλίου λίθου, μήκους 2,17, πλάτους 0,88 καί ὕψους 0,58 μ., ἐκαλύπτετο ὑπὸ δύο πλακῶν ἐκ τοῦ ἰδίου λίθου, ἀπέδωσε δὲ δύο σκελετούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς εἶχε τὴν κεφαλὴν πρὸς Α., ὁ δὲ ἕτερος ἦτο συγκεντρωμένος κατὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν· παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν καί κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς ἀνευρέθη σκύφος ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. Ἡ νοτία λάρναξ (Πί ν. 93 δ), ἐκ πωρολίθου, μήκους 2,10 καί πλάτους 0,73 μ., περιείχε τρεῖς νεκρούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἐστρέφετο πρὸς Α., οἱ δὲ ἕτεροι πρὸς Δ. Ἐκτὸς τοῦ τάφου καί παρὰ τὴν ΝΔ. γωνίαν ἀνευρέθη ρωμαϊκὴ πρόχους ὕψους 0,18 μ.

Εἰς κεραμοσκεπῆς, τέλος, τάφος (Πί ν. 93 ε), μήκους 1,79 καί πλάτους 0,35 μ., με κατεύθυνσιν ἐκ Β. πρὸς Ν., ἤλθεν εἰς φῶς πλησίον τῆς βορείας λάρνακος καί πρὸς Β. αὐτῆς· ἐντὸς τοῦ τάφου ἀνευρέθη ὁ νεκρὸς, οὐδὲν ὅμως κτέρισμα.

ιη) *Περιστέρι*. Κατὰ τὴν ὁδὸν Φαρσάλων περισυνελέγη ἐπιτύμβιος λήκυθος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ἐλλιπὴς τὸν λαιμὸν καί τὴν βάσιν, σφζ. ὕψους 0,58 καί μεγ. διαμ. 0,30 μ., ἀκόσμητος ἀλλὰ φέρουσα ἐπιγραφάς: 1) *Χαιρεστράτη*. 2) *Φυλῶ* | *Μεγακλείδον*. 3) *Μεγακλείδης* | *Αἰχνητος* | *Λευκονοεύς*. 4) *Μέναιχος* | *Αἰχνητος* | *Λευκονοεύς*. Ὑψος γραμμ. 0,011 (τὸ Υ) ἕως 0,006 μ. (τὸ Ο). Τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. (Πί ν. 94 α - β).

ιθ) *Νίκαια*. Κατ' ἐκτελουμένης ἐργασίας τῆς Γ.Ε.Ε.Α.Π. εἰς τὴν ὁδὸν Θηβῶν 211 ἀπεκαλύφθη

μέγα ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον, τὸ ὁποῖον ἐτεμαχίσθη ὑπὸ τῶν ἐργατῶν ἀποτμημάτων του, ὁμοῦ μετὰ τεμαχισθείσης ἐπίσης ἐπιτυμβίου ληκύθου, ἀπερρίφθησαν εἰς γειτονικὴν «χωματερήν», ἀπὸ ὅπου περισυνελέγησαν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας. Κατὰ χώραν ἐγένετο σκαφικὴ ἔρευνα, με ἐπιστημονικὸν βοήθον τὸν κ. Ἀθ. Παπαδόπουλον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπηλευθερώθη τὸ λοιπὸν ἀνάγλυφον καί ἀνεσκάφησαν δύο τάφοι.

Τὸ ἀνάγλυφον, ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ἐντόνως ὠξειδωμένου, σφζ. ὕψους 1,735, σφζ. πλάτους 1,16 καί πάχους 0,09 μ., ἀνασυνεκροτήθη ἐκ πλείστων τεμαχίων εἰς τὸ ἐργαστήριον, τῇ ἐποπτείᾳ τοῦ γλύπτου τοῦ Μουσείου κ. Στ. Τριάντη (Πί ν. 95). Δεξιᾷ εἰκονίζεται ἰσταμένη ἀνδρική μορφή κατ' ἐνώπιον, στρεφομένη ἐλαφρῶς πρὸς τὸ κέντρον, ἐλλιπὴς τὴν κεφαλὴν καί τὸ πλεῖστον τοῦ ὕψουμένου δεξιοῦ βραχίονος, ἀποκεκρουμένη δὲ τὸ πλεῖστον τῆς ἐπιφανείας τοῦ δεξιοῦ σκέλους ὡς καί τὸ ἄκρον τοῦ ἀριστεροῦ ποδός. Ὁ ἀριστερὸς ὅμως τῆς μορφῆς ταύτης προβάλλεται ἐπὶ τῆς παραστάδος, ἐνῶ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ εἶναι καθεμένη. Ὁ ἄνω κορμὸς εἰκονίζεται γυμνός. Ἀριστερᾷ ὑπάρχει ἐτέρα ἀνδρική μορφή ἐστραμμένη πρὸς τὴν πρώτην, ἰσχυρότατα βεβλαμμένη, ἐλλιπὴς τὸ ἄνω τῆς ὀσφύος, κρατοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς ράβδον καί ὕψουσα τὴν ἀριστεράν· τῆς τελευταίας σφζονται δάκτυλοί τινες, προβαλλόμενοι ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς πρώτης μορφῆς. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀναγλύφου εἰκονίζεται μικρὸς δοῦλος γυμνός, ἐστραμμένος πρὸς δεξιὰ καί ὕψων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν πρώτην μορφήν, ἔχων δὲ τὴν ἀριστεράν καθεμένην, ἐνῶ διὰ τῆς δεξιᾶς κρατεῖ ἐπίπεδόν τι ἀντικείμενον. Ἡ μορφή αὕτη εἶναι ἀποκεκρουμένη τὸ ἄνω μέρος τοῦ προσώπου, μέρος τῆς δεξιᾶς χειρός καί τὸ πλεῖστον τοῦ δεξιοῦ στασίμου σκέλους. Ἀρίστη ἐργασία τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ., ἴσως περὶ τὸ 375 π.Χ.

Ἡ ἐπιτύμβιος λήκυθος, ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ἐπίσης, ἐλλιπὴς τὸν λαιμὸν καί τὴν βάσιν, σφζ. ὕψους 0,57 καί διαμ. 0,31 μ., ἀνασυνεκροτήθη εἰς τὸ ἐργαστήριον. Ἐμπροσθεν εἰκονίζεται δεξιῶσις: δεξιᾷ, γυναικεία μορφή καθημένη ἐπὶ κλισμοῦ, ἐν χιτῶνι καί ἱματίῳ, πατοῦσα ἐπὶ θρήνου, ἀριστερᾷ δὲ ἀνὴρ ἰστάμενος, γενειοφόρος, περιβεβλημένος ἱμάτιον, τὸ ὁποῖον ἀφίνει ἀκάλυπτον τὸν δεξιὸν ὤμον. Μετρία ἐργασία τοῦ β' τετάρτου τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. (Πί ν. 96 α).

Πρὸς Β. τῆς θέσεως ἀνευρέσεως τοῦ ἀναγλύφου καί εἰς βάθος 3 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἠρευνήθη κεραμοσκεπῆς τάφος, μήκους 1,90, πλάτους 0,55 καί ὕψους 0,48 μ. Τὸ σαρμα-

τοιειδές κάλυμμα έσχηματίζετο εκ δύο ζευγών στρωτήρων κεράμων κορινθιακού τύπου, πάχους 0,14 μ. Έντός του τάφου εύρέθησαν όστρακα κλασσικών ληκυθίων.

Έτερος τάφος, κιβωτιόσχημος, σφζ. μήκους 0,90, πλάτους 0,52 και ύψους 0,49 μ., εκ παρίνων πλακών, πάχους 0,10 μ., καταστραφείς μερικώς υπό του έκσκαφέως, έκειτο προς Ν. της θέσεως του άνεγλύφου. Τό κάλυμμα ήτο σαγματοιειδές, σφζ. μήκους 1 και ύψους 0,26 μ. Τό έσωτερικόν του τάφου είχε κενωθή υπό των έργατών του συνεργείου, ή έρευνα όμως των άπερριμμένων χωμάτων απέδωσε δύο άκέραια άρυβαλλοειδή ληκύθια, ύψους 0,06, διαμ. βάσεως 0,02 και χείλους 0,023 μ. τό έν, άντιστοιχώς δε 0,075, 0,03, 0,03 μ. τό έτερον, γνωστού τύπου⁵ χρονολογούμενου από του τέλους του 5ου μέχρι των μέσων του 4ου αιώ- νος π.Χ. Όμοιό άνευρέθη και έν μαρμάρινον άλα- βαστρον, άποκεκρουμένον τόν λαιμόν, σφζ. ύ- ψους 0,20 μ.

Πρός Β. έξ άλλου του κεραμοσκεπούς τάφου άνευρέθησαν δύο ταφικοί πίθοι. Τούτων ό εις διελύθη εις τεμάχια λόγω της σαθρότητος του πη- λού, ένθ ό έτερος, ύψους 0,56, διαμ. βάσεως 0,28 και χείλους 0,22 μ., διετηρήθη άκέραιος. Άμφό- τεροι έφερον μέλαν επίχρυσμα άπολεπισθέν έν πολλοίς. Οί ώμοι και τά χείλη έκοσμοϋντο δι' έγχαράκτου τεθλασμένης γραμμής, οί δε ώμοι επιπλέον διά τασσάρων μαστοειδών άποφύσεων.

Μεταξύ των τάφων άνευρέθησαν διάφορα ό- στρακα και άγγεία, όπως οινόχόη σφαιρική με ταινιοειδή λαβήν, σχεδόν άκέραια, ύψους 0,175, διαμ. βάσεως 0,06 και χείλους 0,10 μ., άκόσμητος, έτέρα όμοία οινόχόη τεθραυσμένη, άπότμημα άλαβάστρου εκ παρωλίθου φέροντος κάτω δύο άβαθείς περιφερείς έντομάς, σφζ. ύψους 0,105 μ., κυάθιον έν τεμαχίοις, ύψους 0,045, διαμ. χείλους 0,08 και βάσεως 0,03 μ., φέρον περί την κοιλίαν καστανομέλαιναν ταινίαν, ανά μίαν δε στενήν τοιαύτην περί τά χείλη και την βάσιν, έτερον κυάθιον σφζον έσωτερικώς μέλαν επίχρυσμα, ύψους 0,035, διαμ. χείλους 0,07 και βάσεως 0,035 μ., άπότμημα εκ της κοιλίας μεγαρικού σκύφου, διαστάσεων 0,07 x 0,05 μ., φέρον μακρά λογχοει- δή φύλλα, μικρός μονόμυξος λύχνος έλαφρώς άπο- κεκρουμένος, μελαμβαφής, έξίτηλος, ύψους 0,03 και διαμ. βάσεως 0,04 μ., χρονολογούμενος⁶ από του ύστερου 2ου μέχρι του β' τετάρτου του 1ου αι. π.Χ., ως και διάφορα άλλα όστρακα.

5. Πρβλ. Σ. Χαριτωνίδη, ΑΕ 1958, πίν.20 α και Β. Καλλι- πολίτου, ΑΔ 18 (1963) : Α' Πίν. 62 α.

6. R. H. Howland, The Athenian Agora IV, Πίν. 44, 494.

Έπ' εύκαιρία της άνωτέρω άνασκαφής ήρευνήθη κατά την όδόν Θηβών 137 μία σαρκοφάγος εκ πεντελησίου μαρμάρου, μήκους 1,95, πλάτους 0,60, ύψους 0,45 και πάχους 0,12 μ., έχουσα τοι- χώματα επιμελέστατα είργασμένα, μετ' άετωμα- τικού καλύμματος, μήκους 2,15, πλάτους 0,70 και ύψους 0,20 μ. Τό κάλυμμα ήτο έλαφρώς μετατο- πισμένον, τό δε έσωτερικόν της σαρκοφάγου είχε συληθί μερικώς. Πλήν όστράκων τινών των άρ- χών του 4ου αιώνος π.Χ. άνευρέθησαν και δύο μαρμάρινα άλαβάστρα, σφζ. ύψους 0,20 μ. τό έν, τεμαχισμένον τό έτερον, εκατέρωθεν της κεφαλής του νεκρού. Η σαρκοφάγος είχε κατεύθυνσιν έξ Α. προς Δ.

Υπό του αύτου συνεργείου διανοίξεως ύπονό- μων άνευρέθησαν και δύο μαρμάρινα όστεοδόχοι κάλπαι κατά την όδόν Θηβών 190. Αύται άπηνέ- χθησαν έντεϋθεν έν σπουδή υπό του άνωτέρω συν- εργείου και ή μόν μία έξηφανίσθη, ή δε έτέρα άπετέθη εις τό εκκλησίδιον των 'Αγίων Ταξιαρ- χών, άπέχον έκειθεν περί τά 2 χλμ. Η κάλπη αύτη έχει ύψος περί τό 1 μ., διάμ. χείλους 0,90 και βά- σεως 0,80 μ.

κ) 'Αγυρουπόλεις. Έντεϋθεν περισυνελέγησαν υπό της 'Υπηρεσίας χριστιανικών επίκρανον, άπό- τμημα μαρμαρίνης σαρκοφάγου, σφζ. ύψους 0,41, σφζ. πλάτους 0,62 και πάχους 0,15 μ., μετ' άναγλύ- φου βουκρανίου, τέλος δε μαρμαρίνος επιτόμβιος κιονίσκος των πρώτων χριστιανικών χρόνων, ύψους 0,59 και άνω διαμ. 0,29 μ., φέρων επί της άνω όψεως έξάστιχον επιγραφήν:

Κοιμητήριον 'Αφρ|οδισίου Βαλα|νός, ίτις άν με|τακινήση μηδ' | τάφον τοί|χη (sic).

Υψος γραμμ. 0,039 (τό Φ) έως 0,014 μ. (τό Ο) (Πίν. 94 γ).

κα) Πειραιεύς. Επί του λόφου της Μουνυχίας (Προφήτου 'Ηλιού) και κατά την όδόν Γενναδίου άπεκαλύφθη άρχαίον φρέαρ κατά την διάρκειαν έργασιών άσφαλοστρώσεως της όδοϋ. Διά της συνδρομής της Πυροσβεστικής 'Υπηρεσίας ό γρά- φων κατήλθε μέχρι του πυθμένος του φρέατος και διεπίστωσεν ότι τοϋτο είχε βάθος 34 μ. Τά τοιχώματά του είχαν τομήν κυκλικήν άκανόνι- στον κατά τά άνώτατα 10 μ., ένθ κατωτέρω και μέχρι του πυθμένος είχαν τομήν έλλειψοειδή. Ά- πεφασίσθη ή διατήρησις του φρέατος και ή κά- λυψις του στομίου αύτου διά κινητού καλύμματος.

2. Υπόλοιπος περιφέρεια 'Αττικής

α) Μενίδι ('Αχαρνάι). Κατά θέσιν Σαράντα Μάρτυρες, παρ' την όδόν Λιοσίων, άνευρέθη κε- ραμοσκεπής τάφος ρωμαϊκών χρόνων, μήκους 1,67, πλάτους 0,52 και ύψους 0,55 μ., περιέχων μόνον

οστά. Κατά πληροφoρίας τῶν περιοίκων πρόκειται περὶ ἐκτεταμένου νεκροταφείου.

Ἐξ ἄλλου, ἐκ τοῦ λόφου Γεροβοῦνι περισυνελέγη τὸ ἄνω ἀριστερὸν μέρος ἐπιτυμβίου στήλης ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ἰσχυρῶς ὠξειδωμένου, σφζ. ὕψους 0,43, σφζ. πλάτους 0,26 καὶ πάχους 0,125 μ., σφζούσης ἄνω μέρος ἀκάνθης καὶ φερούσης δίστιχον ἐπιγραφὴν: *Μαντ[ικλῆς] | Τειθρ[άσιος]*. Ὑπὸ ταύτην ἀνάγλυφος ρόδαξ καὶ κατωτέρω ἑτέρα ἐπιγραφὴ, τῆς ὁποίας τὰ γράμματα σφζονται κατὰ τὸ ἀνώτερον μέρος τῶν: *Ἀρχί[ππη]*.

Τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Vanderpool εἰς *Hesperia* 35 (1966) σ. 282.

β) *Καπαρδῶνι*. Ἐκ τοῦ ἀγροῦ τῶν ἀδελφῶν Οἰκονόμου κατὰ θέσιν Ἁγία Ἄννα περισυνελέγη τὸ κάτω ἡμισυ ἐπιτυμβίου στήλης ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, σφζ. ὕψους 0,55, πλάτους 0,50 καὶ πάχους 0,11 μ. Ἡ στήλη φαίνεται προσφάτως θραυσθεῖσα, τὸ ἄνω ἡμισυ ὅμως δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἀνευρεθῇ. Ἐπὶ τοῦ σφζομένου μέρους ὑπάρχει ἀνάγλυφος παράστασις κάτω ἡμίσεος ἀγγείου, ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ ὁποίου πατοῦν, ὡς ἐπὶ βάθρου, δύο μικροὶ γυμνοὶ πόδες κατ' ἐνώπιον (Πί ν. 96 γ).

γ) *Χαρβάτι (Παλλήνη)*. Ὑπὸ τοῦ κ. Λιβανίου ἀνευρέθη εἰς τὸ κτήμά του καὶ παρεδόθη ἐπιτύμβιος λουτροφόρος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ἑλλιπὴς τὸν λαϊμόν, σφζ. ὕψους 0,82 καὶ διαμ. 0,40 μ., μὲ ἀνάγλυφον παράστασιν δεξιόσεως: δεξιᾷ εἰκονίζεται ἀνὴρ γενειοφόρος πρὸς ἀριστερά, καθήμενος ἐπὶ κλισμοῦ καὶ πατῶν ἐπὶ θρήνου, ἐν ἱματίῳ, τὸ ὅποιον ἀφίνει ἀκάλυπτον τὸ στήθος, δεξιούμενος ἕτερον ἄνδρα γενειοφόρον, ἐν βραχεῖ χιτῶνι καὶ ἱματίῳ, ὑψοῦντα τὴν ἀριστεράν (Πί ν. 96 β). Ὑπεράνω τοῦ τελευταίου ἐπιγραφὴ: *Ἱεροκλέης*. Ὑπεράνω τοῦ καθημένου: *Ἱέρων*. Ὑψος γραμμ. 0,021 μ (τὸ Κ) ἕως 0,012 μ. (τὸ Ο). Ὅπισθεν τῆς ἱσταμένης μορφῆς εἰκονίζεται παῖς πρὸς δεξιὰ, ἐν βραχεῖ χιτῶνι, κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς μεγάλην ἀσπίδα, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς κράνος. Μετρία ἐργασία τοῦ β' τετάρτου τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ.

Ἐξ ἄλλου, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς παρεδόθη κορμὸς λέοντος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ἰσχυρῶς ὠξειδωμένου, σφζ. ὕψους 0,46 καὶ σφζ. μήκους 0,93 μ., τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. (Πί ν. 97 α).

δ) *Πικέρμι*. Ὑπὸ τοῦ κ. Ε. Vanderpool παρεδόθη λιθίνη στήλη ἀκανονίστου σχήματος, ὕψους μεγ. 0,36, πλάτους μεγ. 0,215 καὶ πάχους 0,04 μ., φέρουσα ὀκτάστιχον ἐπιγραφὴν: *Ὁρος*

οἰκιῶν καὶ | περιουκίου ἀπο[τ] | τιμήματος ἔρα- | νισταῖς τοῖς με | τὰ Μνησιθέου | Ἀλωπεκῇ(θεν) τοῦ | ἐράνου τοῦ τα- | [λ]αντιαίου. Τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. Ἡ ἐπιγραφὴ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Vanderpool εἰς *Hesperia* 35 (1966) σ. 271 - 279.

ε) *Σπάτα (Ἐρχία)*. Ἐκ τῆς θέσεως Πουσιρί, περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου, περισυνελέγη πώρινον ὑστεροαρχαϊκὸν κιονόκρανον κατατεμαχισμένον, τὸ ὅποιον ἀνασυνεκροτήθη εἰς τὸ ἐργαστήριον ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ κ. Στ. Τριάντη. Ἡ περισυλλογὴ ἐγένετο κατόπιν ὑποδείξεως τοῦ κ. Vanderpool, ὁ ὁποῖος καὶ προέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν εἰς *BCH* 89 (1965) σ. 23.

ς) *Λιόπеси (Παιανία)*. Ἐντεῦθεν περισυνελέγη μαρμάρινος πούς τραπέζης, φέρων ἀνάγλυφον γλωσσοειδὲς κόσμημα, ὁ ὁποῖος κατὰ δευτέραν χρῆσιν μετετράπη εἰς ἐπικράνον. Μῆκος 0,16, πλάτος 0,12 καὶ πάχος 0,10 μ.

ζ) *Κάτω Σοῦλι Μαραθῶνος*. Ἐκ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κ. Γ. Γεωργαλά περισυνελέγη ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ πεντελησίου μαρμάρου, ἰσχυρότατα ὠξειδωμένου, σφζ. ὕψους 0,70, πλάτους 0,50 καὶ πάχους 0,10 μ., ἀποκεκρουμένη ἄνω, κυρίως ἀριστερὰ καὶ κάτω, κυρίως δεξιὰ (Πί ν. 97 β). Ἀριστερᾷ εἰκονίζεται γυναικεία μορφή ἐν χιτῶνι καὶ ἱματίῳ, ἑλλιπὴς τὴν κεφαλὴν, καθημένη ἐπὶ δίφρου καὶ προτείνουσα ἐσπαργανωμένον βρέφος εἰς τὴν πρὸ αὐτῆς ἱσταμένην παιδίσκην, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον εἶναι ἐλαφρῶς ἀποτετριμμένον. Ἐκατέρωθεν, παραστάδες.

η) *Θορικός*. Ὑπὸ τοῦ κ. Β. Συναγρίδη ἀνευρέθη πρὸς Ν. τοῦ λατομείου Βλάχου καὶ παρεδόθη λήκυθος μελανόμορφος, ἑλλιπὴς τὸν λαϊμόν καὶ τὴν λαβὴν, σφζ. ὕψους 0,115 μ., φέρουσα πρὸ χειρὸν παράστασιν ἐφίππου πρὸς δεξιὰ, ἐν μέσῳ δύο Σατύρων.

θ) *Λαύριον*. Κατὰ θέσιν Αἰσωπιδία περισυνελέγη ὑπὸ τῆς ἀρχαιολόγου δ. Ν. Μεταξᾶ ἐνσφράγιστος λαβὴ ἀμφορέως· τὸ σφράγισμα, μήκους 0,045 καὶ πλάτους 0,02 μ., φέρει τρίστιχον ἐπιγραφὴν, λίαν ἐφθαρμένην, ὡς καὶ διπλοῦν πέλεκυν ἐν ὀριζοντίᾳ θέσει· ἡ ἐπιγραφὴ:

ε - - - | μα . . . διον | κλε νος. Ὑψος γραμμ. 0,004 μ.

ι) *Σοῦνιον*. Ἐκ τοῦ κτήματος Μουτούση, παρὰ τὸν Ἅγιον Πέτρον, περισυνελέγη ἐπιτύμβιος στήλη μετ' ἀετώματος (Πί ν. 97 γ) ἐξ ὑμηττίου μαρμάρου ἰσχυρότατα ὠξειδωμένου, ἀκεραία, ὕψους 0,70, πλάτους 0,29 καὶ πάχους 0,07 - 0,05 μ. Φέρει τρίστιχον ἐπιγραφὴν: *Ἀνθύλος | Νεοστράτου | Ἀφιδναῖος*. Ὑψος γραμμ. 0,019 (τὸ Ρ) ἕως 0,015 μ. (τὸ Ο). Τοῦ τέλους τοῦ 3ου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 2ου αἰῶνος π.Χ.

ια) *Αίγινα*. Εἰς τὴν θέσιν Φάρος, εἰς τὸ προαύλιον τῆς οἰκίας τῆς κ. Στ. Ἀλ. Κάππου, ἠρευνήθη μέρος νεκροταφείου ἀνήκοντος εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ βου αἰῶνος καὶ εἰς τὸν 5ον αἰῶνα π.Χ. Ἀρχικῶς, κατὰ τὴν διάνοξιν τάφων πρὸς δενδροφύτευσιν, ἀπεκαλύφθησαν τρεῖς θαλαμοειδεῖς τάφοι, οἱ ὅποιοι ἠρευνήθησαν κατὰ τὴν ἐπακολογήσασαν ἀνασκαφὴν, ἥτις ἐτελέσθη με ἐπιστημονικὸν βοήθον τὸν κ. Ἀθ. Παπαδόπουλον, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἀνεσκάφησαν δύο ἀκόμη τάφοι λακκοειδεῖς. Ἡ ἐρευνα πρόκειται νὰ συνεχισθῇ καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, δοθέντος ὅτι τὸ νεκροταφεῖον φαίνεται ἐκτεινόμενον περαιτέρω.

Τάφος Α'. Ὁ τάφος οὗτος ἦτο θαλαμοειδής, λελαξευμένος ἐντὸς τοῦ μαλακοῦ βράχου. Ἡ εἰσοδος τοῦ τάφου συνίστατο ἐξ ὀρθογωνίου λάκκου, μήκους 1.80, πλάτους 0,65 καὶ βάθους 1.40 μ., ἐκαλύπτετο δὲ ἀρχικῶς διὰ τεσσάρων πλακῶν ἐκ τιτανολίθου, αἱ ὁποῖαι ἔφερον ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τὸν ὡς τεκτονικὰ σημεῖα τὰ γράμματα ΧΗ. Αἱ πλάκες αὐταὶ εἶχον μετακινηθῇ ὑπὸ τῶν ἐργατῶν, ἡ δὲ ἐπίχωση ὑποκάτω εἶχε διαταραχθῇ. Ἐντὸς τῆς ἐπιχώσεως ταύτης εὐρέθησαν ὀστᾶ καὶ τινα ἀγγεία: 1) Ἀμφορίσκος ἀτρακτοειδὴς ὀξυπύθμενος ἐξ ὑαλομάξης, ἀκέραιος, τοῦ γνωστοῦ φοινικικοῦ τύπου. Ὑψος 0,08 μ. Ἐπὶ τοῦ ἀγγείου κυματοειδεῖς ζῶναι χρώματος κιτρίνου, κυανοῦ καὶ κυανωποῦ. 2) Ληκύθιον μελανόμορφον, σφζ. ὕψους 0,13 μ., ἑλλιπὲς τὸν λαιμόν, με διακόσμησιν λογχοειδῶν φυλλαρίων. 3) Ἀλάβαστρον ἐν τεμαχίοις. 4) Ληκύθιον σχεδὸν ὁμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2. 5) Δύο ἀγνῶτες πυραμιδοειδεῖς, ἡ μία μολυβδίνη, ὕψους 0,08, ἡ δὲ ἑτέρα πηλίνη, ὕψους 0,06 μ. Τέλος, διάφορα ὀστρακα.

Συνεχόμενος δυτικῶς πρὸς τὸν λάκκον τῆς εἰσόδου ἀπεκαλύφθη ὁ θάλαμος τοῦ τάφου, τομῆς σχεδὸν ἡμικυλινδρικής, μήκους 2, πλάτους 1.40 καὶ μεγ. ὕψους 1.15 μ., ἔχων κατεύθυνσιν ἐκ Β. πρὸς Ν. Κατὰ μήκος τοῦ θαλάμου καὶ ἐγγύτατα πρὸς τὸν ἀνατολικὸν τοίχον εἶχεν ἐναποτεθῇ πωρίνη σαρκοφάγος ἐπιμελέστατα εἰργασμένη, μήκους 1.84, πλάτους 0,68, ὕψους 0,68, πάχους μεγάλων πλευρῶν 0,10 καὶ μικρῶν 0,08 μ. Αὕτη ἐκαλύπτετο διὰ τεσσάρων πωρίνων πλακῶν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀνευρέθη εἰς σκελετός, οὐδὲν ὅμως κτέρισμα. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰς γωνίας τοῦ λάκκου τῆς εἰσόδου παρετηρήθησαν ἐγκοπαὶ διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν χονδρῶν κάλων τῶν χρησιμοποιοθέντων διὰ τὴν καταβίβασιν εἰς τὸν τάφον τῆς βαρείας σαρκοφάγου.

Τάφος Β'. Ὁ τάφος οὗτος ἦτο λακκοειδής, μήκους 1.70, πλάτους 0,60 καὶ βάθους 1.40 μ., ἔκειτο δὲ παραλλήλως καὶ πλησιέστατα πρὸς τὸν τάφον

Α' καὶ πρὸς Α. αὐτοῦ. Ἐκαλύπτετο ὑπὸ τριῶν μεγάλων πλακῶν ἐκ τιτανολίθου, φερουσῶν ἐπίσης ὁμοία τεκτονικὰ σημεῖα. Τὰ κτερίσματα ἦσαν ἀρκετὰ: 1) Χαλκοῦν κάτοπτρον διαμ. 0,20 μ., σφζον μικρὰν λαβὴν. 2) Χαλκοῦν ἐγχειρίδιον, σφζ. μήκους 0,15 μ. 3) Ἀμφορίσκος σχεδὸν ἀκέραιος, σφζ. ὕψους 0,12 μ., κοσμούμενος διὰ καστανερύθρων ταινιῶν. 4) Ἀμφορεὺς, ὕψους 0,16 καὶ διαμ. βάσεως 0,11 μ., ἑλλιπὲς τὰς ὀριζοντίους λαβὰς. Ἐπὶ τοῦ ὤμου φέρει καστανόχρωμα ρόπαλα, ὑποκάτω δὲ ταινίας. 5) Δύο ὁμοιοὶ ὡς ἂν ἄμφορεῖς ἀκέραιοι, ὕψους 0,14 μ. 6) Ληκύθιον μελανόμορφον, ἑλλιπὲς τὴν λαβὴν καὶ τὸν λαιμόν, φέρον παράστασιν ἐφίππου ἀνδρὸς καὶ Σατύρου πρὸ τούτου κρατοῦντος θύρσον· μεταξύ τῶν μακρὸς κλάδος κισσοῦ.

Τάφος Γ'. Ὁ τάφος οὗτος ἦτο ἐπίσης λακκοειδής, μήκους 1.60, πλάτους 0,55 καὶ βάθους 1.10 μ., καλυπτόμενος ὑπὸ τριῶν πωρίνων πλακῶν ἀμελοῦς ἐργασίας. Ἐκειτο 0,40 μ. νοτίως τοῦ τάφου Β', εἶχε δὲ τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Ὁ τάφος οὗτος εἶχε συληθῇ καὶ ἀπέδωσε μόνον μερικὰ ὀστρακα μελαμβαφῶν ἀγγείων καὶ λευκῶν ληκύθων, ὡς καὶ μικρὸν ἀπότμημα χαλκοῦ ἀγγείου.

Κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου ἀνεσκάφη κόγχη, μήκους 1.30, πλάτους 0,90 καὶ ὕψους 0,80 μ., ἐπικοινωνοῦσα μετὰ τοῦ τάφου διὰ μικρᾶς εἰσόδου, ὕψους 0,50 καὶ πλάτους 0,70 μ. Ἐντὸς τῆς κόγχης ἀνευρέθη εἰς σκελετός διατηρούμενος εἰς καλὴν κατάστασιν, μετὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ βάθος τῆς κόγχης, ἦτοι πρὸς Α. Ἐκ τῶν κτερισμάτων τὰ πλέον ἄξια λόγου ἦσαν ληκύθιον ἑλλιπὲς τὴν λαβὴν, ὕψους 0,16 μ., κοσμούμενον διὰ λογχοειδῶν φύλλων, ὡς καὶ ἀριθμὸς ὀστράκων λευκῶν ληκύθων.

Τάφος Δ'. Ὁ τάφος οὗτος ἦτο θαλαμοειδής, μήκους 2.50, πλάτους 1.30 καὶ ὕψους 1.60 μ. Ἐκειτο ΝΔ. τοῦ τάφου Α' καὶ ἐγγύτατα αὐτοῦ, εἶχε δὲ κατεύθυνσιν ἐξ Α. πρὸς Δ. Ὁ λάκκος εἰσόδου, τετραγωνικὸς καὶ πλευρᾶς 1.50 μ. περίπου, ἔκειτο πρὸς Δ. τοῦ θαλάμου. Κατὰ μήκος τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ θαλάμου ἀνευρέθη εἰς νεκρός, μετὴν κεφαλὴν πρὸς Δ., ἐξηπλωμένος ἐπὶ μιᾶς σειρᾶς πωρολίθων, ἐσκαλισμένων ἐν εἰδεί ἀβαθεστάτης λάρνακος. Τὰ σπουδαιότερα εὑρήματα ἦσαν: 1) Μικρὰ μελανόμορφος ὀλπη ὕψους 0,16 μ. 2) Δύο κορινθιακοὶ ἀρύβαλλοι, ὁ εἰς ἀκέραιος, ὕψους 0,08 μ., ὁ ἕτερος ἐν τεμαχίοις. 3) Λεπίς ὀψιανοῦ μήκους 0,02 μ. 4) Πηλίνη ἀγνὸς πυραμιδοειδής. 5) Δύο ἀκέραιαι μελανόμορφαι λήκυθοι.

Τάφος Ε'. Καὶ ὁ τάφος οὗτος ἦτο θαλαμοειδής καὶ ἔκειτο πλησίον καὶ πρὸς Α. τοῦ τάφου Δ'. Ὁ λάκκος εἰσόδου ἦτο πρὸς Α. τοῦ θαλάμου·

ὁ τελευταῖος δὲν κατέστη δυνατόν νά ἀνασκαφῇ πλήρως λόγῳ τῆς ἐμφανίσεως θαλασσίῳ ὕδατος· αἱ διαστάσεις του ἦσαν κατὰ προσέγγισιν: μήκος 2, πλάτος 1.20 καὶ ὕψος 1.55 μ.

ιβ) *Σαλαμίς*. Ὑπὸ τοῦ γράφοντος ἐγένετο ἐκτεταμένη ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐνὸς μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου περὶ τῶν ἀνατολικῶν ὑπωρειῶν τοῦ λόφου Προφῆτου Ἡλιοῦ, τοῦ δεσπόζοντος τῆς πόλεως Σαλαμῖνος (Κούλουρης). Εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ἐβοήθησεν ὁ ἀρχαιολόγος κ. Παν. Παρθένης. Τὸ νεκροταφεῖον ἐξετείνετο ἀπὸ τῆς θέσεως Ἀγία Κυριακή, πρὸς Β., ἔνθα εἶχεν ἀνασκαφῇ παλαιότερον ὑπὸ τοῦ Κυπαρίσση εἰς τάφος⁷, μέχρι τῆς θαλάσσης σχεδόν, πρὸς Ν.

Εἰς Ἀγίαν Κυριακὴν ἐνετοπίσθη δεκάς τάφων θαλαμοειδῶν συληθέντων ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν. Εἰς ἐξ αὐτῶν, κατ' ἐξαίρεσιν λακκοειδῆς, ἡρευνήθη ὅφ' ἡμῶν, διότι ἐδίδε τὴν ἐντύπωσιν ἐπιπολαίας συλήσεως. Ἡ ἐντύπωσις ὁμοῦς αὕτη ἦτο ἀπατηλὴ, διότι ἀνευρέθη ἀσύλητος μόνον ἡ ΒΔ. γωνία, ἔνθα χαλκῇ μάχαιρα ἐν τεμαχίοις καὶ τέσσαρες ψῆφοι ἐξ ὑαλομάζης. Ὁ τάφος ἦτο τετραγωνικός, διαστάσεων 1.70 x 1.50 x 1.60 μ., τὸ δὲ δάπεδον εὐρίσκετο εἰς βάθος 1.85 μ. ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Περαιτέρω πρὸς Ν. ἐπεσημάνθησαν ἕτεροι πέντε σεσυλημένοι τάφοι. Κατὰ τὴν νοτιωτάτην τέλος ἄκραν τοῦ νεκροταφείου καὶ πρὸς Α. τῆς μεγάλης αὐλῆς τοῦ Γυμνασίου Σαλαμῖνος διεπιστάθη ἡ ὑπαρξὶς πυκνῆς συστάδος τάφων, ἐκ τῶν ὁποίων δύο ἢ τρεῖς εἶχον καταστραφῇ κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν τοίχων τῆς αὐλῆς τοῦ Γυμνασίου καὶ τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ ἐδάφους διὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς αὐλῆς ταύτης, ἐνθ' ἀριθμὸς ἐτέρων τάφων ἔσχε τὴν αὐτὴν τύχην κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν θεμελιῶν διαφόρων οἰκίσκων πρὸς Α. τοῦ Γυμνασίου. Εἰς προσέτι τάφος τῆς συστάδος ταύτης ἀνεσκάφη ὑπὸ τοῦ προκατόχου συναδέλφου κ. Βασ. Πετράκου κατὰ τὸ 1961, ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ Γυμνασίου, περὶ τὰ 20 μ. δυτικῶς τοῦ κατωτέρω ἀναφερομένου τάφου Ε'.

Ἡ ἡμετέρα ἔρευνα περιέλαβε συνολικῶς ἐννέα τάφους τῆς ἀνωτέρω συστάδος. Οἱ τάφοι οὗτοι, λελαξευμένοι εἰς τὸν μαλακὸν βράχον (κιμιλιά), ἦσαν θαλαμοειδεῖς, πλὴν δύο, τοῦ ΣΤ', ὁ ὁποῖος ἦτο λακκοειδῆς, καὶ τοῦ Β', δυναμένου νά θεωρηθῇ μᾶλλον ὡς κόγχη τοῦ δρόμου τοῦ τάφου Γ'. Οἱ θαλαμοειδεῖς τάφοι εἶχον σχῆμα ἀκανόνιστον τετραγωνικὸν ἢ πεταλοειδές, ὁ δὲ προσανατολισμὸς των δὲν ὑπῆγετο εἰς κανόνα. Πλὴν τοῦ

μεγαλυτέρου καὶ πλουσιωτέρου τῶν τάφων, τοῦ Ε', ὁ ὁποῖος εὐρέθη τελείως ἄθικτος, οἱ λοιποὶ τάφοι ἀνευρέθησαν πληρεῖς χωμάτων, εἴτε λόγῳ πτώσεως τῆς ὀροφῆς, εἴτε ἄλλως. Τὰ δάπεδα, τέλος, τῶν βαθυτέρων τάφων ἔκειντο εἰς τὸ ὕψος περίπου τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἀπεχούσης σήμερον ἑκατοντάδα μέτρων ἐξ αὐτῶν.

Τὰ εὐρήματα (Πί ν. 98 α - γ, 99 α - γ) μετεφέρθησαν προσωρινῶς εἰς τὸ Μουσεῖον Πειραιῶς, μέχρις ἀνεγέρσεως Μουσείου ἐν Σαλαμῖνι, ἀνασυνεκροτήθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ τεχνίτου κ. Κ. Κωνσταντάκη. Ἡ χρονολόγησις των τοποθετεῖται εἰς τὰς ἐποχὰς ΥΕ III α1 - III γ.

Τάφος Α' Ὁ τάφος οὗτος εὐρέθη σεσυλημένος καὶ κατεστραμμένος. Ὁ δρόμος ἐβλεπε πρὸς Ν., ἦτο δὲ βραχὺς καὶ λίαν κατωφερικός· διαστάσεις: 1.70 x 0,90 μ. Τὸ ἐξ ἀργῶν λίθων φράγμα τῆς εἰσόδου εὐρέθη ἐν μέρει κατὰ χώραν. Ὁ θάλαμος ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον κατεστραμμένος.

Τάφοι Β' καὶ Γ'. Οὗτοι ἔκειντο ΒΔ. τοῦ τάφου Α' καὶ πλησίον αὐτοῦ. Ὁ τάφος Γ', σχήματος ἀκανονίστου πεταλοειδοῦς, μεγ. διαμ. 2,60, μικρᾶς 2 καὶ μεγ. ὕψους 1.10 μ., ἐβλεπε πρὸς ΒΑ. Τὸ φράγμα τῆς εἰσόδου εἶχε διαλυθῇ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοκαπήλων, ὁ δὲ θάλαμος εἶχε πλήρως συληθῇ. Ὁ δρόμος δὲν κατέστη δυνατόν νά ἀνασκαφῇ καθ' ὅλον του τὸ μήκος, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ 3.30 μ. Τὸ μέγιστον πλάτος του ἦτο 1.10 πρὸ τῆς ἐχούσης πλάτους 0,85 μ. εἰσόδου, τὸ δὲ ἐλάχιστον 0,55 μ. κατὰ τὸ πλεόν ἀκραῖον ἀνασκαφὴν σημείων.

Ὁ τάφος Β' ἦτο μᾶλλον κόγχη λελαξευμένη κατὰ τὴν νότιον παρειάν τοῦ δρόμου τοῦ τάφου Γ', ἀπέχουσα τῆς εἰσόδου του 0,80 μ. Τὸ σχῆμά του ἦτο τετραγωνικὸν μὲ ἐστρογγυλευμένας τὰς γωνίας, πλάτους 1.10, βάθους 0,60 - 0,65 καὶ ὕψους 0,70 μ. Τὸ ἐξ ἀργῶν λίθων φράγμα τῆς εἰσόδου εὐρεθὲν ἄθικτον, κατελάμβανε ὁλόκληρον τὸ πλάτος τῆς βορείας πλευρᾶς. Ὁ θάλαμος περιεῖχε δύο ταφάς· τὰ κρανία ἔκειντο παρὰ τὸ ἀνατολικὸν τοίχωμα, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ τοῦ τοιχώματος ἀνευρέθησαν δύο ἄγγεα (Πί ν. 100 α). Ἐν εἰδῶλιον, τέλος, σχήματος Ψ ἀνευρέθη ἐπὶ τῶν ὀστέων κατὰ τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου.

Τάφος Δ'. Οὗτος, ἀπέχων 3.50 μ. καὶ πρὸς Β. τοῦ τάφου Γ', ἦτο σχεδὸν παράλληλος πρὸς αὐτόν. Ὁ δρόμος, μήκους 2.20 καὶ πλάτους 1.10 πρὸς τὸν θάλαμον, 0,80 μ. δὲ πρὸς τὸ ἕτερον ἄκρον, κατηυθύνετο ἐξ Α. πρὸς Δ. Ἡ εἰσοδος τοῦ θαλάμου, σφύζουσα ἄθικτον τὸ φράγμα, εἶχε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸν δρόμον πλάτους, ὕψους 0,85 - 1 μ. καὶ ἐβλεπε πρὸς Α. Ὁ θάλαμος ἦτο ἐλλειψοειδῆς, μεγ. πλάτους 2.20, μεγ. βάθους 1.40 καὶ μεγ. ὕψους 1.30 μ., ἀπέδωσε δὲ πέντε ἄγγεα, τὸ πλεῖ-

7. ΑΑ 1940, στ. 183 - 4.

στον ψευδοστόμους άμφορείς, περιείχεν όμως είκοσάδα ταφών, ώς συνάγεται έκ τών κρανίων, ών, ώς φαίνεται, επί μακρόν χρόνον έν χρήσει.

Τάφος Ε'. 'Ο τάφος ούτος ήτο ό μεγαλύτερος και πλουσιότερος όλων, ό μόνος δέ ό όποιος εύρέθη άθικτος και κενός χωμάτων. 'Ο δρόμος (Πί ν. 100 β), μήκους 7.40 μ., με κατεύθυνσιν έκ Β. προς Ν., είχε τοιχώματα έπιμελεστάτης λαξεύσεως, μεγ. ύψους 2.50 μ., συγκλίνοντα έντόνως προς τά άνω ούτως ώστε να παρουσιάζηται διαφορά πλάτους 1 : 5 κατά τό προς τόν θάλαμον μέρος. 'Η είσοδος, μεγ. ύψους 1.30 και μεγ. πλάτους 1 μ., είχε σχήμα άκανόνιστον ήμιελλειψοειδές και διετήρει άθικτον τό έξ άργών λίθων φράγμα (Πί ν. 100 γ - δ). 'Ο θάλαμος ήτο σχήματος άκανόνιστου πεταλοειδούς, μεγ. πλάτους περίπου 4, μεγ. βάθους περίπου 3 και μεγ. ύψους 1.50 μ. Τά χαμηλότερα μέρη του δαπέδου έκαλύπτοντο υπό του ύδατος (Πί ν. 101 α - γ), ή παρουσία του όποιου ώφείλετο εις την γεινίασιν της θαλάσσης. 'Εν άκραιον μέρος του θαλάμου κατά τό νότιον τμήμα του άνατολικού τοιχώματος είχε περιορισθή διά σειράς λίθων, ούτως ώστε να σχηματίζεται εις ιδιαίτερος χώρος διά ταφήν, σχήματος περίπου όρθογωνίου και διαστάσεων 1.75 x 0,60 μ. 'Ο χώρος ούτος περιελάμβανε μίαν ταφήν, ίσως όμως και δύο, τό πλείστον έντός του ύδατος, όπως και πέντε άγγεία. 'Ο λοιπός θάλαμος περιείχε δεκάδας ταφών, αι παλαιότεραι τών όποιων είχαν άπωθηθή προς τά άκρα και έσχημάτιζον ένα ένιαιον σωρόν κατά μήκος του βορείου, του δυτικού και του βορειοανατολικού τοιχώματος (Πί ν. 101 δ, 102 α - β). 'Ο θάλαμος απέδωσεν εκατοντάδα σχεδόν κτερισμάτων, όπως ψευδοστόμους άμφορείς, κύπελλα, κρατήρας, ειδώλια, μίαν αίχμήν δόρατος, ψήφους έξ υαλομάζης, σφονδύλια κ.ά.

Τάφοι ΣΤ', Ζ' και Η'. Οί τάφοι ούτοι, προς ΝΔ. του τάφου Α' και εις απόστασιν 4.50 μ. άπ' αυτού, έσχημάτιζον μίαν ένότητα: τά έξ άργών λίθων φράγματα τών εισόδων τών τάφων Ζ' και Η' συνήπτοντο κατ' όρθήν γωνίαν· πρό τών εισόδων έσχηματίζετο εις κοινός δι' άμφοτέρους λακκοειδής τετραγωνικός προθάλαμος, διαστάσεων 2.20 x 1.50 μ., εις τό δάπεδον του όποιου ήνοιγέτο ό λακκοειδής τάφος ΣΤ' (Πί ν. 102 γ).

'Ο τάφος ΣΤ', μήκους 2 και πλάτους 0,60 μ., είχε κατεύθυνσιν έξ Α. προς Δ. Τό δάπεδον, κείμενον εις βάθος 1 μ., έκαλύφθη υπό του ύδατος κατά την άνασκαφήν. Τό νότιον τοίχωμα του τάφου άπετέλει συνέχειαν του τοιούτου του προθάλαμου. 'Ο τάφος ούτος είχε πλήρως συληθή.

'Ο τάφος Ζ', πλάτους 2.30 και βάθους 1 μ., είχε σχήμα ήμιελλειψοειδές και έβλεπε προς Ν. 'Η

όροφή είχε καταπέσει, τό δέ δάπεδον εύρίσκετο εις βάθος 1.90 μ. άπό της έπιφανείας του εδάφους. 'Οστά και δεκάς διαφόρων άγγείων έκάλυπτον τό δυτικόν ήμισυ του δαπέδου (Πί ν. 102 δ), ένθ' έτερα δύο άγγεία άνευρέθησαν κατά την άνατολικήν άκραν.

'Ο τάφος Η' είχε σχήμα τετραγωνικόν έστρογγυλευμένον, στενούμενον προς την είσοδον, ή όποία είχε πλάτος 1 μ. και έβλεπε προς Α. 'Ο θάλαμος, βάθους 2 και μεγ. πλάτους 1.55 μ., περιείχε δύο ταφάς· ή όροφή του είχε καταπέσει, τό δέ δάπεδον εύρίσκετο εις βάθος 2 μ. άπό της έπιφανείας του εδάφους. Τά κτερίσματα, δεκαπεντάς άγγείων και τινα σφονδύλια, είχαν αποτεθή παρά τά τοιχώματα (Πί ν. 103 α - β).

Τάφος Θ'. 'Ο τελευταίος ούτος άνασκαφείς τάφος της συστάδος εύρίσκετο μεταξύ τών τάφων Ε' και Η', εις απόστασιν δέ 5 μ. περίπου άπ' έκάτερου. 'Ο δρόμος, μήκους 4.30 και πλάτους 0,90 - 1 μ., είχε κατεύθυνσιν έκ Β. προς Ν. 'Ο θάλαμος, έλλειψοειδής άκανόνιστος, διαμέτρου περίπου 3 μ., εύρέθη άσύλητος. 'Η όροφή του θαλάμου είχε καταπέσει, ή δέ είσοδος, πλάτους 0,90 μ., σφύζουσα τό έξ άργών λίθων φράγμα, έβλεπε προς Ν. εις ύψος 1.20 μ. (Πί ν. 103 γ). 'Η άνασκαφή του θαλάμου απέδωσε δεκαπεντάδα άγγείων (Πί ν. 103 δ), ένα άργυρούν δακτύλιον και ένα σφραγιδόλιθον φακοειδής έκ διαφανούς άχάτου, (Πί ν. 103 ε - ζ'), διαμ. 0,02 μ., άρίστης διατηρήσεως, με παράστασιν λέοντος σπαράσσοντος ταύρον, είσηγμένον έκ Κρήτης και χρονολογούμενον εις την ΥΜ ΙΙΙ α1 περίοδον.

'Η άνασκαφή του νεκροταφείου θά συνεχισθή κατά τό προσεχές έτος.

'Εξ άλλου εις την παραλίαν της πόλεως, 20 μ. προς Β. του κρηπιδώματος, κατά την διάνοξιν θεμελίων εις τό οικόπεδον του κ. Ν. Κρυστάλλη άπεκαλύφθη και έτερος θαλαμοειδής τάφος, έχων την είσοδον προς ΝΔ. 'Η έρευνα του πλήρους θαλασσίου ύδατος θαλάμου, με έπιστημονικόν βοήθον τόν κ. Π. Παρθένην, απέδωσε μίαν χαλκήν μάχαιραν, έπτά άκέραια άγγεία και άκόμη τρία τουλάχιστον έν τεμαχίους. 'Εν προσέτι μυκηναϊκόν άγγείον, εύρεθén παλαιότερον εις την ίδίαν περιοχήν, παρεδόθη υπό του κ. 'Ελίσ. Κανάκη.

Κατά την είσοδον της πόλεως, εις θέσιν «Στροφή» 'Αγίας Παρασκευής, άπεκαλύφθη τάφος κλασσικής έποχής, σχήματος όρθογωνίου, μετά τοιχωμάτων έξ άργών λίθων και πωρίνης καλυπτηρίου πλακός. 'Ο τάφος ούτος είχε καταστραφή έν μέρει υπό του μηχανικού έκσκαφέως άλλα και είχε συληθή παλαιότερον. 'Εν μελαμβαφές ληκύθιον άπετέλεσε τό μόνον εύρημα.

Ἐκ τοῦ κατεδαφιζομένου κτηρίου τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Σαλαμῖνος περισυνελέγη μαρμαρίνη ἐπιτυμβία στήλη μετ' ἐπιγραφῆς Ἱλῆς Ἑξηκεστίδου].

Ἐξ ἄλλου ἐκ θέσεως Ἁγίου Γρηγόριος, ἀπεχούσης περὶ τὰ 2 χλμ. ΒΔ. τῆς πόλεως, περισυνελέγη ἐν ἰωνικόν κιονόκρανον ἀποκεκρουμένον τὰς ἑλικας καὶ εἰς κιονίσκος μετὰ ραβδώσεων ἐλλιπῆς τὴν βάσιν, ἐκ δὲ τῆς θέσεως Ἁγίου Χαρά-

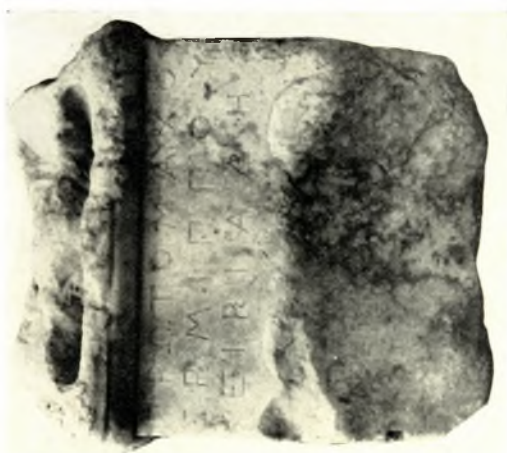
λαμπος «Γκίνανι», περὶ τὰ 7 χλμ. νοτίως τῆς πόλεως, δύο ἰωνικά κιονόκρανα, ἐν ἐπὶ κρανον παραστάδος καὶ εἰς ἀρράβδωτος κιονίσκος.

Τέλος, ἐκ τῆς πρὸ τοῦ Ναυστάθμου νησίδος Ἁγίου Γεωργίου περισυνελέγη μαρμαρίνη πλάξ μετ' ἐπιγραφῆς Ἑξ ἄστεως | Δ. Ἡ πλάξ μετεφέρθη εἰς τὴν μουσειακὴν ἀποθήκην Σαλαμῖνος.

Αἱ ἀνωτέρω περισυλλογαὶ ἐγένοντο ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρχαιολόγου κ. Π. Παρθένου.

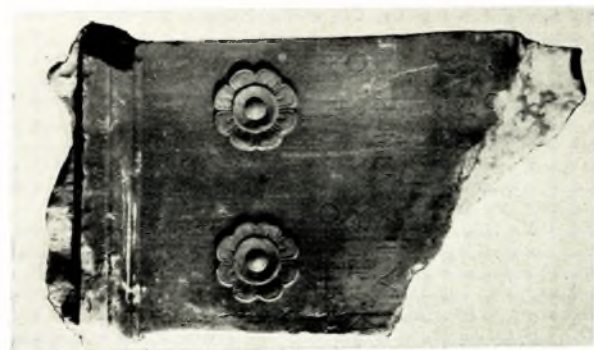
ΚΩΣΤΗΣ ΔΑΒΑΡΑΣ

*

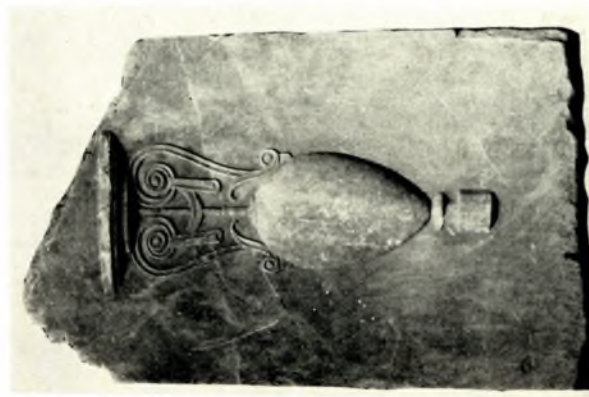
Ἀττική: α. Ἐπιτύμβιος λήκυθος ἐκ Δάφνης, β. Ἀπόστημα ἐπιτύμβιου στήλης ἐκ Κύτω Πετραλίωνων, γ. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ Κύτω Πετραλίωνων, δ. Ἐπιγραφή (ἐξ ἐκτίπου) ἐπιτύμβιου ληκύθου ἐκ Δάφνης.

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική. Κάτω Πετράλωνα: α. Ἐπιτύμβιος στήλη, β. Ἀπόσπασμα ἐπιτυμβίου στήλης,
γ. Πλάξ ἐπενδύσεως βάθρου, δ. Ἐπιγραφή ἐξ ἐπιτυμβίου στήλης

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

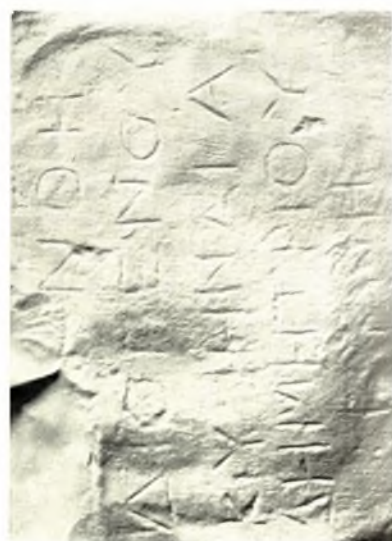
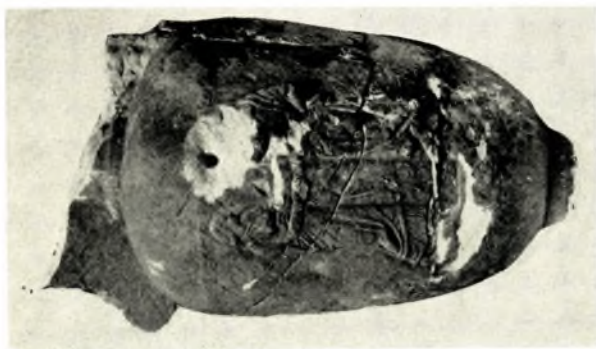
Ἀττική: α. Ἐπιτάμβιος στῆλῃ μετὰ λουτροφόρου ἐκ Νέου Φαλῆρου, β. Ἡμίεργον ἀνάγλυφον Ἡρακλέους ἐκ Χολαργοῦ, γ. Ναῖσκος Κυβέλης ἐκ Φιλοθέης, δ. Ἐπιγραφή ἐπιταμβίου κιονίσκου ἐκ Χαλανδρίου

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική: α. Ἀπότμημα ἐπιταμβίου ἀναγλύφου ἐξ Ἀμαρουσίου, β. Ἀπότμημα ἐπιταμβίου στήλης ἐκ Παραδείσου, γ. Ἀνδριᾶς στρατηγῶν (:) ἐξ Ἀγ. Δημητρίου

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική: α. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐξ Ἀνω Ἡλιουπόλεως, β. Κορμὸς Ἐρωτος ἐξ Ἀνω Ἡλιουπόλεως, γ. Ἐπιτύμβιος λουτροφόρος ἐξ Ἑλληνικοῦ, δ. Ἐπιγραφὴ ἐπιταφίου κινίσκου (ἐξ ἐκτύπου) ἐξ Αἰγάλεω

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

*Αττική. Αιγάλεω: α - β. Ρωμαϊκαὶ λάρνακες πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν καλυμμάτων, γ - δ. Ἡ βορεία καὶ ἡ νοτία λάρναξ, ε. Κεραμοσκεπὴς τάφος

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική: α - β. Ἐπιγραφή ἐπιτυμβίου ληκύθου (ἐξ ἐκτύπου) ἐκ Περιστερίου,
γ. Ἐπιγραφή ἐπιτυμβίου κιονίσκου ἐξ Ἀργυρουπόλεως

Κ. ΔΑΒΡΑΣ

Ἀττική. Νίκαια: Μέγα ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον

Κ ΔΑΒΑΡΑΣ

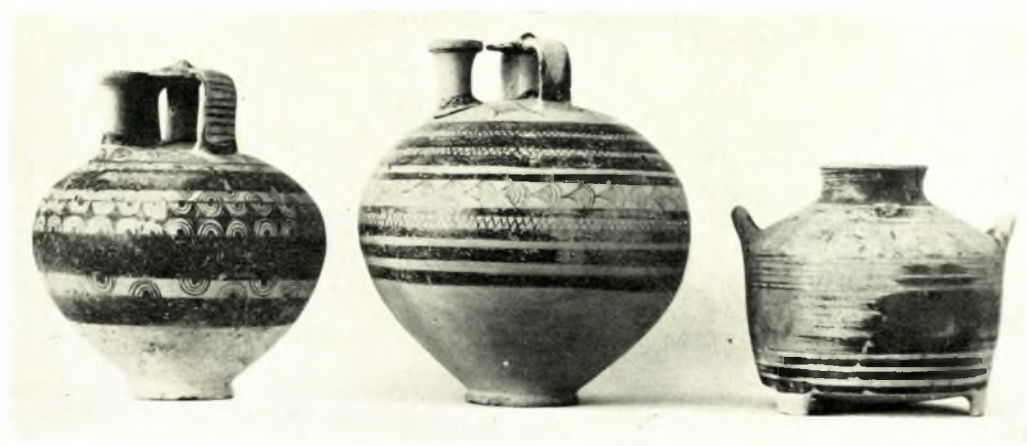
Ἀττική: α. Ἐπιτύμβιος λήκυθος ἐκ Νικαίας, β. Ἐπιτύμβιος λουτροφόρος ἐκ Παλλήνης (Χαρβάτι), γ. Ἀπότμημα ἐπιτυμβίου στήλης ἐκ Καπανδριτίου

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική: Κορμός λέοντος ἐκ Παλλήνης (Χαρβάτι), β. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ Κάτω Σουλίου Μαραθῶνος,
γ. Ἐπιτύμβιος στήλη ἐκ Σουνίου

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

*Αττική. Σαλαμίς: α - γ. *Άγγεϊα ἐκ τοῦ μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική. Σαλαμίς: α - δ. Ἀγγεῖα ἐκ τοῦ μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική. Σαλαμίς: α. Τάφος Β', β. Τάφος Ε'. Ὁ δρόμος καὶ ἡ εἴσοδος, γ. Τάφος Ε'. Ἡ εἴσοδος πρὸ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ φράγματος, δ. Ἡ ἰδία εἴσοδος μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ φράγματος καὶ ὁ θάλαμος

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἄρτική. Σαλταίς: α - γ. Τύφος Ε'. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, δ. Τύφος Ε'. Τὸ βάθος ὁ σιωρὸς τῶν ὀστέων

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

*Αγτική, Σαλαμίς: α - β. Τάφος Ε'. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου. Εἰς τὸ βάθος ὁ σωρὸς τῶν ὀστέων, γ. Τὰ συναπτόμενα φράγματα τῶν εἰσόδων τῶν τάφων Η' καὶ Ζ' καὶ ὁ τύφος ΣΤ', δ. Τάφος Ζ'

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ

Ἀττική. Σαλαμίς: α. Τάφος Η'. Τὸ νότιον τμήμα τοῦ θαλάμου, β. Τάφος Η'. Τὸ κεντρικὸν τμήμα τοῦ θαλάμου, γ. Τάφος Θ'. Ὁ δρόμος καὶ τὸ φράγμα τῆς εἰσόδου, δ. Τάφος Θ'. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ε. Τάφος Θ'. Μινωϊκὸς σφραγιδολίθος, ζ' Τάφος Θ'. Μινωϊκὸς σφραγιδολίθος (ἐκ σφραγίσματος)

Κ. ΔΑΒΑΡΑΣ